

Vejrmøllen

Der stod på bakken en vejrmølle, stolt at se på og stolt følte den sig:

"Aldeles ikke stolt er jeg!" sagde den, "men jeg er meget oplyst, uden og inden. Sol og måne har jeg til udvortes brug og til indvendig med, og så har jeg desuden stearinlys, tranlampe og tælleprås; jeg tør sige, at jeg er oplyst; jeg er et tænkende væsen og så velskabt at det er en fornøjelse. Jeg har en god kværn i brystet, jeg har fire vinger og de sidder mig oppe i hovedet, lige under hatten; fuglene har kun to vinger og må bære dem på ryggen. Jeg er en hollænder af fødsel, det kan ses på min skabelon; en flyvende hollænder; den regnes til det overnaturlige, ved jeg, og dog er jeg meget naturlig. Jeg har galleri om maven og beboelseslejlighed i nederdelen; der huser mine tanker. Min stærkeste tanke, den der styrer og råder, kaldes af de andre tanker: Manden på møllen. Han ved hvad han vil, han står højt over mel og gryn, men har dog sin mage og hun kaldes mutter; hun er hjertelaget; hun løber ikke avet om, også hun ved hvad hun vil, hun ved hvad hun kan, hun er mild som et vindpust, hun er stærk som blæsten; hun forstår at lirke, at få sin vilje. Hun er mit bløde sind, fatter er mit hårde; de er to og dog én, de kalder også hinanden 'min halvpart'. De har rollinger de to: små tanker, som kan vokse. De små gør et styr! Forleden, da jeg i dybsindighed lod 'fatter' og hans svende se kværn og hjul efter i mit bryst, jeg ville vide hvad der var i vejen, thi der var noget i vejen inden i mig, og man skal ransage sig selv, så gjorde de små et forfærdeligt styr, der ikke tager sig ud, når man, som jeg, står højt oppe på bakken; man må huske at man står i belysning: Omdømmet er også belysning. Men hvad jeg ville sige, det var et forfærdeligt styr af de små! Den mindste fór mig lige op i hatten og traliede så det kildrede i mig. De små tanker kan vokse, det har jeg fornummet, og udefra kommer også tanker og ikke ganske af min slægt, for jeg ser ingen af den, så langt jeg ser, ingen uden mig selv; men de vingeløse huse, hvor kværnen ikke høres, de har også tanker, de kommer til mine tanker og forlover sig med dem, som de kalder det. Underligt nok, ja der er meget underligt. Det er kommet over mig eller i mig; noget har forandret sig i mølleværket, det er som om fatter havde skiftet halvpart, fået et endnu mildere sind, en endnu kærligere mage, så ung og from og dog den

samme, men blødere, frommere med tiden. Hvad besk var er forðunstet; det er meget fornøjeligt det hele. Dagene går og dagene kommer, altid fremad til klarhed og glæde, og så, ja det er sagt og skrevet, så kommer der en dag, at det er forbi med mig og aldeles ikke forbi! jeg skal rives ned for at rejse mig ny og bedre, jeg skal høre op og dog blive ved at være! blive en ganske anden og dog den samme! det er mig svært at begribe, ihvor oplyst jeg end er, ved sol, måne, stearin, tran og tælle! mit gamle tømmer og murværk skal rejse sig igen af gruset. Jeg vil håbe at jeg beholder de gamle tanker: Fatter på møllen, mutter, store og små, familien, den kalder jeg det hele, en og dog så mange, hele tankekompaniet, for det kan jeg ikke undvære! og mig selv må jeg også blive, med kværn i brystet, vinger på hovedet, altan om maven, ellers kan jeg ikke kende mig selv, og de andre kan heller ikke kende mig og sige, der har vi jo møllen på bakken, stolt at se, dog aldeles ikke stolt!"

Det sagde møllen, den sagde meget mere, men dette var nu det vigtigste.

Og dagene kom og dagene gik, og den yderste var den sidste.

Der gik ild i møllen; flammerne løftede sig, slog ud, slog ind, slikkede bjælker og brædder, åd dem op. Møllen faldt, der var kun en askehob tilbage; røgen fór hen over brandstedet, vinden bar den bort.

Hvad levende der havde været på møllen blev, det kom ikke noget til ved den begivenhed, det vandt ved den. Møllerfamilien, en sjæl, mange tanker og dog kun en, fik sig en ny, dejlig mølle, den kunne være tjent med, den lignede aldeles den gamle, man sagde: Der står jo møllen på bakken, stolt at se! men denne var bedre indrettet, mere tidssvarende, for det går fremad. Det gamle tømmer, der var ormstukket og svampet, lå i støv og aske; den møllekrop rejste sig ikke, som den havde troet; den tog det lige efter ordene, og man skal ikke tage alting lige efter ordene!

* * *